

The Golden Cangue บันทึกทรานทอง (หนังสือแปล)

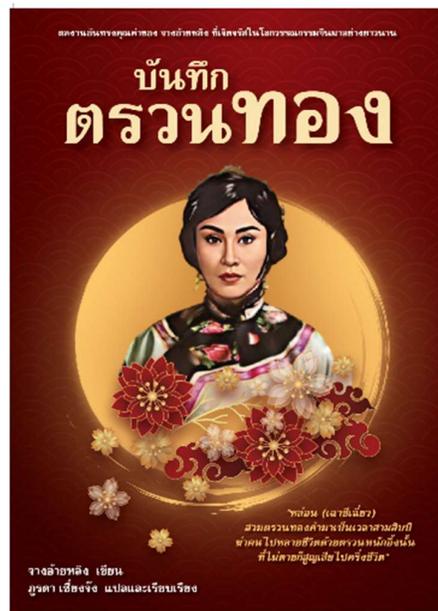
Purada Siangjong

ภุรดา เชียงจิ่ง

Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand

Reviewer

e-mail: foon_zhangmeifen@yahoo.com

จาง, ไอลีน. (2565). *บันทึกทรานทอง*. แปลจาก **The Golden Cangue**.

โดย ภุรดา เชียงจิ่ง. กรุงเทพฯ: มุกพลัส พับลิชชิ่ง. 155 หน้า.

Chang, Eileen. (2022). *Banthuek Truan Thong*. Translated from **The Golden Cangue**. by Purada Siangjong. Bangkok: BookPlus Publishing. 155 pages.

หนังสือเรื่อง *บันทึกทรานทอง* (金锁记 - จินลั่วจี้) แปลจากผลงานนวนิยายเรื่องชื่อของ จางอี้หลิง (张爱玲) หรือ ไอลีน จาง (Eileen Chang : 1920 - 1995) นักประพันธ์สตรีที่ได้รับการยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์วรรณคดีจีนสมัยใหม่และร่วมสมัย จึงนับว่าเป็นหนังสือที่เป็นประโยชน์สำหรับนักวิจัยและผู้ที่กำลังศึกษาด้านวรรณกรรมจีนชาวไทยเป็นอย่างมาก เพราะในบรรดาผลงานจำนวนมากของจางอี้หลิง นวนิยายเรื่องนี้ประสบความสำเร็จสูงสุด ได้รับคำชื่นชมจากผู้อ่านและนักวิจารณ์มากที่สุด กระทั่งถูกยกย่องว่าเป็น “นวนิยายขนาดกลางที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่สมัยโบราณเป็นต้นมา” แต่ทว่าเรื่องราวชีวิตและผลงานของจางอี้หลิงในวงวรรณกรรมไทยกลับไม่ค่อยเป็นที่รู้จักเท่าที่ควร หนังสือเล่มนี้จึงช่วยให้ผู้อ่านได้รู้จักชีวิต ผลงาน และความคิดของนักเขียนสตรีผู้นี้ ผู้แปลไม่เพียงแปลต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย แต่ยังเพิ่มเติมประวัติของนักเขียน บทวิเคราะห์ ภาพประกอบ เป็นต้น เป็นการเสริมความเข้าใจต่อสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในนวนิยายอย่างรอบด้าน ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้โดยไม่มีอุปสรรคด้านภาษา ขณะเดียวกันก็จะได้รับสาระความรู้ด้านวัฒนธรรมจีนที่สอดแทรกอยู่ ตลอดจนเข้าใจสาระความคิดที่นักประพันธ์ต้องการสื่อได้อย่างแท้จริง

หนังสือได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ประวัติของจางอ้ายหลิงโดยสังเขป

ในบทนี้ได้บอกเล่าเรื่องราวช่วงชีวิตวัยเด็กและความสำเร็จในอาชีพนักเขียน กับช่วงเวลาแห่งความสุขและจุดจบของชีวิต ทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า เพราะเหตุใดจางอ้ายหลิงจึงมักถ่ายทอดชะตากรรมอันน่าเศร้าของผู้หญิงที่ใช้ชีวิตอยู่ภายใต้แอกศักดิ์นิทา และสังคมปิตาธิปไตย นั่นก็เพราะเธอเกิดและเติบโตภายใต้บริบทสังคมเซี่ยงไฮ้ยุคปี 1940 อันวุ่นวายสับสนชนวนรัฐลี้ภัย ห่อหุ้มกับภูมิหลังของครอบครัวศักดิ์นิทาที่เสื่อมถอยและชีวิตครอบครัวที่ไร้ความรักชาติความเอาใจใส่จากพ่อแม่พี่น้อง

บทที่ 2 บทแปล *บันทึกตรวนทอง*

ในบทนี้ ผู้แปลได้แปลจากต้นฉบับภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยคำนึงถึงผู้อ่านที่เป็นคนไทย ซึ่งอาจไม่เข้าใจบริบทสังคม และวัฒนธรรมจีนในยุคสมัยนั้น จึงมีการอธิบายคำศัพท์เฉพาะหรือเกร็ดความรู้ทางวัฒนธรรมจีนสอดแทรกไว้ที่เชิงอรรถด้วย

บทที่ 3 รูปภาพประกอบ

บทที่ 4 บทวิเคราะห์ *บันทึกตรวนทอง*

ในบทนี้ได้วิเคราะห์จุดจบเรื่องราวโศกนาฏกรรมทั้งหมดที่มาจาก “เฉาซีเฉียว” ตัวละครหญิงที่ทำลายภาพลักษณ์ของกุลสตรีดีงามในนวนิยายจีนอย่างสิ้นเชิง เมื่อพิจารณาถึงภูมิหลังทางสังคมจะพบว่า สิ่งที่เปลี่ยนเธอจากเด็กสาวธรรมดาเป็นผู้หญิงร้ายกาจ ก็คือยุคสมัยศักดิ์นิทาที่กดขี่ทั้งในด้านกามารมณ์และในทางจิตใจ จนทำให้เธอกลายเป็นคนที่มีสุขภาพอ่อนแอ มีสภาพจิตใจผิดปกติ เอาแต่หมกมุ่นอยู่กับทรัพย์สินเงินทอง ผู้แปลอธิบายว่า “ตรวนทองคำ” แท้จริงแล้วคือพันธนาการที่มองไม่เห็น เฉาซีเฉียวถูกจองจำในพันธนาการที่ทำได้ด้วยทองคำ สิ่งที่ทำให้เธอเจ็บปวดคือทองคำ เธอยอมแต่งงานกับคนพิการก็เพื่อทรัพย์สินเงินทอง ครั้นเมื่ออดทนจนมีเงินทองและชีวิตที่ดีแล้ว กลับเลือกปกป้องเงินทองเหล่านั้นจนสูญเสียชายอันเป็นที่รัก เธอเป็นเจ้าของตรวนทองคำ แต่ในเวลาเดียวกันก็ตกเป็นทาสของมันด้วย ความตั้งใจของนักประพันธ์คือการเปิดเผยอันตรายของเงินทองที่มีต่อคนแบบเฉาซีเฉียว เงินทองเป็นปีศาจร้ายที่ทำร้ายตัวเองและผู้อื่น สามารถทำให้ผู้คนสูญเสียความเป็นมนุษย์ สูญเสียความสัมพันธ์ทางสายเลือดและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไป

บทที่ 5 วรรณกรรมแปลกใหม่แห่งเมืองเซี่ยงไฮ้ : วิเคราะห์จากมุมมองวัฒนธรรมจีนกับตะวันตก

ในส่วนแรกได้วิเคราะห์ฉากของเรื่องซึ่งก็คือเขตสัมปทานเมืองเซี่ยงไฮ้ในช่วงศตวรรษที่ 20 ผู้แปลมองว่า สิ่งที่เป็น *บันทึกตรวนทอง* นำเสนอคือความแพรวพราวขององค์ประกอบทางวัฒนธรรมตะวันตกจำนวนมาก กับกลิ่นอายของวัฒนธรรมจีนอันเข้มข้นที่ถูกถ่ายทอดออกมาอย่างแจ่มชัด สามารถแสดงภาพสังคมเซี่ยงไฮ้ในยุคที่มีปะทะขัดแย้งและผลสมกลมกลืนระหว่างสองวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีลักษณะสวนทางกับวรรณกรรมกระแสหลักของจีนที่รับใช้การเมืองและให้ความสนใจกับชะตากรรมของชนชาติมากกว่า ผู้แปลยกตัวอย่างองค์ประกอบทางวัฒนธรรมตะวันตกให้เห็นภาพชัดเจน ได้แก่บรรดาข้าวของเครื่องใช้เบ็ดเตล็ดในชีวิตประจำวันที่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยจากยุโรปหรืออเมริกา สิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนความทันสมัยของสังคมเซี่ยงไฮ้ยุคที่อาณานิคม ขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์สถานะทางสังคมและรสนิยมทางสุนทรีย์ของชาวจีนในสมัยนั้นด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้แปลกล่าวถึงจินตภาพของ “พระจันทร์” ที่ปรากฏในเรื่อง *บันทึกตรวนทอง* ว่าผู้ประพันธ์ได้ให้ความหมายทางสุนทรีย์ที่แตกต่างจากในอดีต กล่าวคือเมื่อกวีโบราณกล่าวถึง “พระจันทร์” ก็มีบรรยายถึงความกลมโต สุกสว่าง งดงามชวนฝัน แต่ “พระจันทร์” ในเรื่องนี้กลับสื่อถึงความไม่สมบูรณ์ เศร้าหมอง น่ากลัว ชวนให้รู้สึกหนักอึ้งหายใจไม่ออก ลักษณะดังกล่าวเป็นการแทนที่ด้วยจินตภาพความงามแบบตะวันตก

ลำดับต่อมาผู้แปลกล่าวถึงเทคนิคการเขียนสมัยใหม่แบบตะวันตกที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของอารัมภบทที่สร้างบรรยากาศ ตอนจบของเรื่องที่ไม่ได้จบอย่างคลี่คลายมีความสุข การดำเนินเรื่องที่ใช้เทคนิคการนำเสนอของภาพยนตร์สมัยใหม่ การให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความแตกต่างกับการเขียนนวนิยายจีนคลาสสิกอย่างชัดเจน นับว่าเป็นความแปลกใหม่อีกประการหนึ่ง

ลำดับสุดท้าย ผู้แปลกล่าวถึงเสน่ห์ของวัฒนธรรมจีนในเรื่อง บันทึกตรวนทอง ดังจะเห็นได้ว่า ถึงแม้จะปรากฏมีสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศจำนวนหนึ่ง แต่ความคิด ขนบธรรมเนียม แล้วซ้ำของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่านั้นล้วนเต็มไปด้วยลักษณะเฉพาะแบบจีนดั้งเดิม แนวคิดดั้งเดิมในระบบครอบครัวตักดินายังคงมีบทบาทผูกมัดคำพูดและการกระทำของผู้คนอย่างเหนียวแน่น บรรดาข้าวของเครื่องใช้ ของตกแต่งบ้าน รวมถึงสำนวนภาษาจำนวนมากในเรื่องก็มีเอกลักษณ์เฉพาะของความ เป็นจีน กล่าวได้ว่า เรื่องราวของ *บันทึกตรวนทอง* เกิดขึ้นในครอบครัวตระกูลที่เสื่อมโทรมในประเทศจีนยุคใกล้ ซึ่งวัฒนธรรมเก่าแก่ได้หยั่งรากลึกในวิถีชีวิตของผู้คนมาอย่างยาวนานยากจะสลัดทิ้งไปได้ วิธีการบรรยายอันแยบยลของนักประพันธ์ที่ไม่ว่าจะเป็นฉากอันใหญ่โตโอฬารหรือรายละเอียดเล็ก ๆ ก็ล้วนแสดงให้เห็นภาพวิถีชีวิตของชาวเซี่ยงไฮ้ในช่วงปลายราชวงศ์ชิงถึงยุคต้นสาธารณรัฐได้อย่างละเอียดอ่อน

หนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับนักประพันธ์ในระดับตำนานอย่างจางอ้ายหลิง และได้รับอรรถรสความสนุกจากนวนิยาย รวมทั้งข้อมูลอันทรงคุณค่าในด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวจีนในยุคดังกล่าว ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาวิจัย ผลงานเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป หนังสือเล่มนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่กำลังศึกษาวรรณกรรมจีนตลอดจนผู้สนใจทั่วไปในการใช้เป็นแนวทางศึกษาวรรณกรรมจีนยุคปี 1940 อันจะนำไปสู่การเรียนรู้และทำความเข้าใจวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ในภาพรวม

หมายเหตุ

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อใช้สำหรับเป็นวิทยาทานเท่านั้น ไม่มีจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไป ผู้สนใจสามารถหายืมอ่านได้ตามห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนนิชาวรรณกรรมจีนสมัยใหม่

